

HAYAT DEVAM EDİYOR MU?

Kendi hayatınızdan başlayarak dünyada olup bitenlere baktığınız vakit ürperdiğiniz oluyor mu? Gördüğünüz manzara sizi acıtıyorsa bunun adı nedir? Bireyler, topluluklar, toplumlar, milletler, devletler ve medeniyetler sanki yaşanılanı değil de etraflarını kuşatan “Aynada” gördüklerinden başka hayatın varlığının anlamsızlığına hatta gereksizliğine “İman etmiş” görünüyorlar.

ABD’nin BMGK’da yapayalnız havada asılı kalan kolu tüm dünyanın tanıklığını reddeden tutumuyla “Aynada” bir sürü el asılı zannını sembolize etmiyor mu?

Tarih bazen bireylere, milletlere kaçınamayacakları görevler yükler. Açlığın, kıtlığın endişe yarattığı iklimde hayatı yeniden diriltmek adına “Tahıl Koridoru” açılır. Bundan kaçınmak hayatı öldürmektir. Kaçınamazsınız.

İnsanlık çağımızda ağır bir sınavdan geçiyor. Egemen toplumların vahşi iştahlarına terkedilen insanların vicdanı olabilecek seslerin gelecek zamanlarda daha çok hatırlanacağı tarihi bir yolculuğun içinde yaşıyoruz. İnsanlığımızı kaybetmediğimiz ve hatırladığımız her olgu ve olayda “Hayatı diriltme” yönünde ciddi bir eylemede adım attığımız birilerini tedirgin etse de bundan kaçınamayız. Doğru yerde durmak, bazen doğru coğrafyada olmak gibidir. Ülkemiz gibi... Kaderimiz devşirdiğimiz bu topraklar mayamızı biçimlendirmişse; Karahanlı, Selçuklu ve Osmanlı devletlerinin tarihi çizgideki yolculuğu bize de yepyeni görevler yüklemişse bu yazgıya sırt dönmek “Çağın Merkez Ülkesi” olmayı reddetmek olmaz mı? Bu çizgideki bir hayatı reddedebilir miyiz? İnsanlığın en çok ihtiyaç duyduğu şey çağın merhameti ve vicdanı olabilen bir meşalenin dünyamızı aydınlatmasıdır. Bu ışık ancak daha çok değerler ve kavramlar üretmekle parlayabilir. Bu ışığı harlamak gerekiyor.

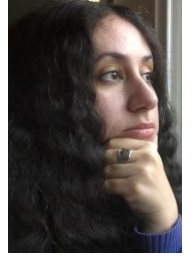
Akalemler “Aynanın” dışındaki hayatı, tabii akışı içinde daha diri kılmak adına, karınca misali yolculuğuna sizlerle birlikte yedinci ciltle devam ediyor. Işığı harlayanlara selam olsun.

akalemler

- **Beste BEKİR**
“Türk Hikâye Geleneğinde Türkçenin Rolü”
“Aşk Şiirlerinin Miladı”
- **Alper GÜRBÜZ**
“... Merhaba”
- **Şeyma BAŞ**
“Kuşlar”
- **Hızır İrfan ÖNDER**
“Yepyeni Bir Mevsim Lütfet”
“Kötü Bir Alışkanlıktır Hayat”
- **Firuze İŞBİLİR**
“Yüzleşemediğimiz Hislerimize”
- **Burhan KALE**
“Adak”
- **Yüksel GAZİOĞLU**
“Yan da/yan”
- **Kamil ENES**
“Lütfen Yardım Edin”
- **Selim TUNÇBİLEK**
“Özgürlük Çiçeği II”
- **Kurtuluş ÇELEBİ**
“Beyhude”
- **İşıl TEKİN**
“Tevazu”
- **Deniz SARITOP**
“İçimizdeki Göç”

TÜRK HİKÂYE GELENEĞİNDE TÜRKÇENİN ROLÜ

Beste BEKİR

Hikâyeler, yazarların bir fikri iletmek, bir deneyimi paylaşmak, okuyucuyu eğlendirmek veya düşündürmek amacıyla yazdıkları ve hayal gücüyle şekillendirdikleri duygusal, düşünsel ve kurgusal metinlerdir. Genellikle olayların belirli bir sırayla anlatıldığı, kısa veya uzun metinler olarak karşımıza çıkan hikâyeler başka bir deyişle, anlatıcının gözünden dünyayı ve deneyimleri anlatan, okuyucuya duygusal, zihinsel ve estetik deneyimler sunan edebi eserlerdir.

Türkçemiz ise, zengin ve köklü bir edebiyat geleneğine sahip bir dil olması sebebiyle hikâyecilik için âdeta biçilmiş kaftandır. Bir edebi tür olarak hikâye, dilimizin estetik ve anlatısal özelliklerini en iyi şekilde kullanma fırsatı sunan türlerden biridir. Türkçenin hikâye yazımındaki rolü, hem dilin güzelliklerini sergilemek hem de hikâyeyi etkili bir şekilde aktarmak açısından oldukça önemlidir.

Türkçemizde hikâye türü oldukça zengin bir geçmişe sahiptir. Eski Türk edebiyatından günümüze dek birçok ünlü Türk yazarı, hikâyeleriyle edebiyat dünyasında iz bırakmıştır. Özellikle 19. yüzyılda Ahmet Mithat Efendi, Samipaşazade Sezai, Nabizade Nazım, Halit Ziya Uşaklıgil ve 20. yüzyılda Milli Edebiyat akımının öncüsü Ömer Seyfettin gibi değerli yazarlar, edebiyatımızda

hikâyenin gelişimine önemli katkılarda bulunmuşlardır.

Günümüzde ise hikâyeler, çeşitli edebi dergilerde, kitaplarda ve internet platformlarında yayımlanmaktadır. Türk yazarlar, hikâyeler aracılığıyla toplumsal meseleleri ele alırken, aynı zamanda kişisel deneyimlerini ve hayal güçlerini kullanarak okuyucuları etkilemeyi hedeflerler.

Türkçenin zengin sözcük hazinesi, hikâye yazımında bir yazarın duygularını, düşüncelerini ve olayları anlatırken kullandığı araçlardan biridir. Yaratıcı bir yazar, çeşitli kelimeler, deyimler, atasözleri ve değişik dil yapılarıyla hikâyenin atmosferini ve karakterlerin kişiliklerini zenginleştirebilir. Bu sayede okuyucu, hikâyeye daha derinden bağlanır ve kendini olayların içinde bulur. Türkçe, yazarın duygusal ve sanatsal ifade yeteneğini ortaya koymasına imkân veren bir dil olarak hikâyelerin etkisini artırır.

Hikâye yazımında dilin akıcılığı da büyük

bir öneme sahiptir. Türkçe, zengin bir dilbilgisine sahip olmasıyla birlikte doğru bir şekilde kullanıldığında akıcı bir anlatıma olanak sağlar. Akıcı bir dil, okuyucunun hikâyeye daldığı sırada akışı kesmeden olayları takip etmesine imkân sunar. Aynı zamanda dilin akıcılığı, yazarın hikâyeyi anlatma tarzını da yansıtabilir. Hikâye dilinin

Türkçenin hikâye yazımındaki bir diğer önemli rolü, hikâye dünyasının yaratıcılığına katkıda bulunmasıdır. Dilin esnekliği ve çeşitliliği, yazarın karakterlerini canlandırma, olayları şekillendirme ve olay örgüsünü geliştirme konusunda geniş bir alan sunar.

sade, duru ve etkileyici olması, hikâyeyi sıradanlıktan kurtardığı gibi okuyucunun da dikkatini çekerek hikâyeye daha iyi odaklanmasını sağlar ve onu hikâyenin derinliklerine doğru bir yolculuğa çıkarır.

Türkçenin hikâye yazımındaki bir diğer önemli rolü, hikâye dünyasının yaratıcılığına katkıda bulunmasıdır. Dilin esnekliği ve çeşitliliği, yazarın karakterlerini canlandırma, olayları şekillendirme ve olay örgüsünü geliştirme

konusunda geniş bir alan sunar. İyi bir hikâye, dilin estetik ve anlatsal özelliklerini ustalıkla kullanmayı gerektirdiği için yazarlar, çeşitli dil figürleri, mecazlar, teşbihler ve

deyimlerle hikâyelerini renklendirmeye ihtiyaç duyarlar. Türkçe ise yazara bu anlamda geniş imkânlar sunar.

Kısacası, dilimizin hikâye yazımındaki önemli rolü yadsınamaz. Yazarlara düşüncelerini, duygularını ve hayal güçlerini en iyi şekilde ifade edebilme imkânı tanıyan Türkçe, bu şekilde okuyucunun hikâyenin büyümlü dünyasına adım atmasını da kolaylaştırır. Unutmamak gerekir ki Türk hikâye geleneği, köklü geçmiş ve günümüzdeki çeşitliliğiyle dilimizin zenginliği ve ifade gücü sayesinde edebiyat dünyasına önemli katkılarda bulunmuş, bulunmaya da devam edecektir.

Küçürek Hikâyeler

... MERHABA,

Alper GÜRBÜZ

Bana gönderdiğiniz dilek, istek ve temennileriniz artık çokta anlamlı olduğunu düşünmüyorum. Zira size hayatım boyunca yapılması gereken iyilikleri bir dostunuz olarak fazlasıyla yaptım. Siz ise bırakın “*Dost*” kelimesini “*İnsan*” olarak bile yapılmaması gerekenlerin hepsini kat kat fazlasıyla yaptınız.

İkimizin de hayatında bu nedenle fazlalıklarımızdan kurtulma zamanı çoktan geldi. Artık benim için doğru seçenek; sizi, Tanrının huzurunda vicdanınızla baş başa bırakmak olacaktır. Vicdani rahatsızlık içinde olmanızda benim en küçük bir katkımın olmaması sevinebileceğim tek olgudur. İkimizde kendi vicdanımızla yüce yaratıcının huzuruna çıkacağız. Bundan sizin de en az benim kadar mutluluk duyabilmenizi dilerdim, vesselam.

KUŞLAR

Şeyma BAŞ

Tüm okunmamış kitapları almak isterim. Aynada ölü aksim. İşte böyle zamanlarda ben ölümü düşlerim. Sonbaharın aldatıcı güneşi kadar aldatıcı bir hayale kaptırırım kendimi.

Kapı çaldı, işte böyle anlarda hep kapı çalarlar.

Kapı deliğinden baktım. Bir yabancı. Yabancılar sevilmemeli evvela, yabancılar yabancı kalmalı. Demir kancanın altından soruyorum. Ne istemişsiniz?

Oysa bu önceden böyle değildi. Kapıyı sonuna kadar açıp buyurun diyen anneme öneriyorum. Buyurun ne istemiştiniz diye tekrarlıyorum az önce hiç yaşanmamış gibi.

Bir posta diyor adam. İmza lazım.

İmza her zaman lazım.

Ne lazım şey şu imza? Hadi benim yerime imza at diyorum. Herkes orada olduğumu sanıyor ama ben olmayayım.

Adam şaşkın şaşkın bakıyor yüzüme. Kapıyı kapatıp bir saniye sonra açıyorum hemen. Bu kez zincir yok aramızda. İmzayı basıyorum parmağının ucuyla gösterdiği yere.

Adam garip bakışlarını üzerimde bırakıp asansöre yürürken, kolay gelsin diyorum zor iştir benim gibi manyaklarla uğraşmak. Adamın dudakları kıvrılıyor yukarı, bir şey var dilinin ucunda ama demiyor. Daha iyi diyorum tutsam ya şu dilimi bir yerlerde illa gevşeyecek kayışlar.

Zarfı açıyorum.

Zarf beni açıyor.

Zarfın içinden bir kuş uçuyor, benim

içimden bir kuş sürüsü. El ele gidiyorum zarfla gittiğim her yere.

Zarflarda mektuplar, zarflarda şiirler, zarflarda aşklar...

Bir zarf dolusu Kasım göndermiş bana, bir zarf dolusu sonbahar. Bir zarf dolusu özlem, demek böyle kokarmış hasret yazan mektuplar...

Zarfın sahibi ben miyim diye defalarca okuyorum arkasında yazan önüne Sn. eklenmiş ismimi. Mürekkep uçup gözlerimden içeri giriyor, gözlerimde kendi ismim defalarca yansıyor.

Aynada ölü aksim.

Var olan tüm mektupları okumak isterim. İşte böyle zamanlarda bana yazılmış bir mektubu düşlerim.

Bir postacı dikilmiş kapımın önünde, zarfı verdiğiinden emin olmalı sahibi.

İşte böyle zamanlarda giriş katında otururum bir apartmanın. Balkonumda begonyalar, menekşeler asılı. Soğuktan başını eğmiş çiçeklerimi içeri taşıyorum. Bir kanarya alırım. Canımın yoldaşı bir muhabbet kuşu veyahut bir kedi.

Neşeyle ederim kahvaltımı, bir sürpriz yapar gibi çalarım sevdiklerimin kapısını.

İşte böyle zamanlarda bir kuş sürüsü havalanır içimden. Bilirim baharda dönecektir her biri.

YEPYENİ BİR MEVSİM LÜTFET!

Hoşnut değilim sefil hayattan,
ucube dünyadan
gülümseyen yüzümü ç/aldığından beri!

Acılara gark oldu yalnızlığım
içine akıtıp duruyor gözyaşlarını...

Ölümü dileysem
Vebale girer miyim?..
Tanrım!
Düş/kent yorgunu kulunu esirge
zâlime yem etme beni!
bana güç ver ki
içimdeki putları kırayım!..

Tanrım
dört mevsimden bıktım artık
bu mahcup kuluna acilen
yepyeni bir mevsim lütfet!..

Hızır İrfan ÖNDER

KÖTÜ BİR ALIŞKANLIKTIR HAYAT

Kötü bir alışkanlıktır hayat, bilirim
Siyah güller kanatır akşamları!
Kör bir bıçak geceyi bölmeye çalışır
Mehtap ölür! Kalır geride hüznü...

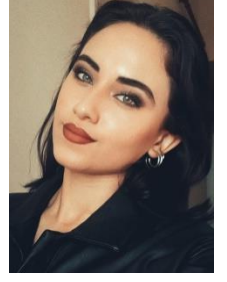
Gözlerimle gördüm evvelsi gün
Hacamat yaptırıyordu yalnızlığım.
Bulutlarda bir hüznün, bir keder
Dokunsan ağlayacak gibi!..

Çöle yağmur yağarsa yeşerir yüzüm
Kurtulur kuyudaki Yusuf gibi ömrüm
Kurumuş ağaçlar bile çiçeğe durur.
Dirilir ölü kalbim, bir gülümsese annem!..

Hızır İrfan ÖNDER

YÜZLEŞMEDİĞİMİZ HİSLERİMİZE

Firuze İŞBİLİR

Kendi duygularımızla yüzleşmeye hiç cesaret edebildik mi? Bu yazıda size yönelttiğim soruyu öncesinde kendime sordum ve sonrasında cevapladım.

Bunca insan içinde yalnız hissediyorum. Bazen oluyor ki onca gürültüde sessizliği, sessizlikte gürültüyü hissediyorum. Sanki dakikalarca koşmuşçasına yorgun hissediyorum. Zamanın bu denli hızlı akışından dolayı tedirgin hissediyorum. Neyin nereye konulacağı belli olmasına rağmen yerleri karıştırmanın beceriksizliğini hissediyorum. Pişmanlık yaşıyorum. Hırsla alevlere attığım, yanışını gözlerimle izlediğim bir kitabı okuma isteği ile yanıp tutuşuyorum. Acıyı hissediyorum.

Kahkahamı, yaşama sevincimi, umudumu kursağımda bırakan şeyler var bu üç kuruş etmeyen dünyada. Kimsenin müdahale etmediği büyük bir hırsızlık var gözler önünde. Dünyanın bizden çaldığı ömürler var. Yine gözler önünde duran büyük bir adaletsizlik. Elimde aç bir insanın hak ettiği lokmalar var, diğer elimde bir çocuğun hak ettiği balon. Acıyı hissediyorum.

Mutlu olmak için çoğu şeye sahibim ama mutsuz hissediyorum. Anlıyorum ki mutluluk sahip olduklarımda değil insanın içinde gizli. Dışarıdan bir göz oluyorum kendime bakıyorum. Şimdi gördüğümü size anlatıyor ve bu cümleleri içimde tekrar ediyorum. Gördüğüm kişi bir odaya hapsedmiş kendini, ruhunu çaresizlik dumanıyla boğuyor. Ah ne acınası arsız ruhu acı ile besleniyor. Ne acı dumandan ölmek üzere olduğunu farkında bile değil. Susuyor, kana kana su içiyor. Beslendiğini sanıyor ve unutuyor suyun bile fazlası zehirler. Hüznün fazlası intihara sürükler. Kapıya hiç yönelmiyor. Yaşam ise odasının ötesinde.

Bunları söylüyorum, bunları biliyorum, hatta yetmiyor ezberliyorum.

Sonrasında bir çıkış yolu şart değil yalnız-

ca hisset diyorum ve hissettiğim tüm duygular için kalbimin önünde saygıyla eğiliyorum çünkü yaşadığım anları değerli kılan hislerime ritmi ile ayak uydurup beni yalnız bırakmayan yine benim biçare kalbidir.

ADAK

En güzel çiçekleri adadım sana,
Baharın ilk günlerini,
Toprağın kokusunu adadım sana,
Sonra en güzel bakışlarımı...

Ve gülünce beliren gamzelerimi sana adadım,
İnsanların gülüp geçtiği saçlarımı,
Düşlerimin ulaşılmaz renklerini,
Gözyaşımı sonra ve nasırlı ellerimi...

Asırlık çınarın saklı düşlerini adadım sana,
Gürül gürül nehrin ak köpüklerini
Ve insanlardan uzak bir günü...

Burhan KALE

Yan da/yan

Ey Yâr
Zeval vakti
Akıl zeval.
Harlanmış efkarım Vurur başımdan
Dökülsem sen yanarsın,
Dökülmesem ben.

Ey Yar...
Bağışla.
Yine yolun sonu
Yine çiçek yok.
Koskoca âlemde
Adım sanım yok..
Yer gök birleşmiş
Damla merhem
Damla su yok.
Hasbiyallah.

Yook.
Onca yoklukta
Kapından geçmek
Ümit kesmek yok.
Kesilen yalnızca
Dizdeki takat.
Yürekte;
Zerre endişem yok.
Ey yar...
Kadir olan sensin.
Yolunu arayan ben.
Cürmüm ne ki böyle
Yan da/yan.

Yüksel Gazioğlu

LÜTFEN YARDIM EDİN...

Kamil ENES

Hayatın bize öğrettiklerini hiçbir şey öğretemez. Bilimsel dediğimiz gerçeklik özünde gözlem sonuç doğrultusunda gerçekleşen verilerin kaydedilmesiyle bir kanaat ve hükme varmanın adıdır. Hayatta karşılaştığımız pratikler bize kitabi olanlardan çok daha fazla veriler ve bilgiler sunar.

Bu yazıyı okuyanların hiç birinin vatansever, yardımsever, insancıl, milliyetçi, halkına bağlı, özverili, Müslüman olduğundan asla şüphe etmiyorum, kuşku duymuyorum. Hatta ülkemiz için gözünüzü kırpmadan ölüme gideceğinizden de endişem yok. Kesinlikle öylesiniz. Bundan eminim.

Emin olamadığım durum çok başka. Bu özelliklerinizi davranışlarınıza nasıl yansıttığınız konusunda kaygılarım var. Bir türlü bu çetrefilli konuya kafamda çözüm bulamıyorum. Zira çok katlı toplu konut alanlarının bulunduğu bir bölgede yaşıyorum. Eminim sizlerde öyle yoğunluklu yerlerde yaşıyorsunuzdur. Çok katlı binalarda apartman görevlisi olmayan bina neredeyse yok gibi. Lakin son zamanlarda özellikle asgari ücretlerde çalışan yönünden beklenen, çalıştıran yönünden ise beklentinin güya çok üstünde artış nedeniyle bu görevlilerin art arda çıkarıldığına tanıklık ediyorum.

Geçenlerde işyerime bir hanımefendi gelerek bu durumu acı biçimde dile getirdi. Üç çocuklu olduğunu (.) apartmanında bina görevlisi olarak eşinin çalıştığını ve bu gerekçelerle işten çıkarıldığını, imkân varsa çalışmak istediğini belirtti. Çevremde üzülerek tanıklık ettiğim bazı durumlar şimdi, canlı fotoğraf olarak karşımdaydı. Düşünmeden edemedim. Atmış dairelik bir binada ev sahiplerinin çoğunlukta olmasına rağmen atmış kişinin bir kişiye iş vermekten kaçınmasını anlamakta zorlanıyordum. Oysa aynı binada o atmış kişinin çalıştığı her bir işyerinde bir kişi en az altı kişiye iş imkânı sunuyor-

du. Bu nasıl bir çelişki ki, altmış kişi bir kişiye maddi olarak katlanamıyordu. Bu durumu siyasi bir zemine çekerek sebep sıralamak durumu insani boyuttan çıkararak hadiseye sırtımızı dönmek, gözlerimizi kapatmaktan başka anlam taşır mı? Sorumluluğu kabullenmekten kaçınmaktan başka bir amaç taşır mı bu söylemlerimiz? Siz ne söylerseniz söyleyiniz tamda böyle bir tutum olduğunu söylemekte ısrarlı olacağım.

Bu görevliyi çıkartan bina sakinlerinin asla vatansever olduklarından şüphe etmiyorum. İnsancıl olduklarını da düşünüyorum. Hele yardımsever olduklarından kesinlikle kaygı duymuyorum. Milliyetçiliklerinin hepimizin milliyetçiliğinin toplamından da fazla olduğunu bile düşünüyorum. Müslümanlıklarından da zinhar eminim. Camilerde ön safı kapma yarışlarına bire bir tanığım. Lakin bütün bunların böyle olduğundan eminken nasıl oluyor da bu zavallı kapıcı kapı dışarı edilebiliyor bunu anlamakta gerçekten zorlanıyorum. Sanırım zekâmın yerinde olup olmadığından bu çerçevede kuşku duymam yadırganacak bir durum olmasa gerek. Öncelikle bir doktora gitmek istiyorum. Lakin orada da aynı vasıflara haiz sevgili mahalle sakinlerimizden sıra bulamıyorum. Numaralar kapılmış. Üç ay sonraya randevu oluşturdum. Üç ay sonra doktorun tavsiyelerine uyacağımdan kesinlikle emin olabilirsiniz.

Düşüncelerle davranışları arasında çelişkiler ve tutarsızlıklar yaşayan sadece ben miyim, yoksa bütün bir toplum mu ayırımını yapamıyorum. Bana neden davranışlarımızın sesi daha yüksekmiş gibi geliyor? Ve kulağımı hep tırmalıyor.

Lütfen yardım edin...

AŞK ŞİİRLERİNİN MİLÂDİ

Kuşları izle göktuvalde,
duy kanat çırpışlarında
ne demektir sevgi

Doğanın huzurlu kucağında
eşsiz bir tablo gibi
aşkın gizemine yolculuk

Ormana, ağaçlara
güneşe, ısıltılara bak,
uzan yaşama sevincine

Bu görsel şölende
buluşur bakışlarımız
ateşe koşan pervaneler gibi

Birleşen dallarda gizli
aşkın kucaklaşması
söyleştikleri dilde usulca

Bak çağlayanlara, akan sulara,
oku hikâyesini
kavuşan nehirlerin

Dinle ezgisini rüzgârın,
nefesini solu derince,
çiçeklerin tütsüsünü kokla

Aşka çağırıyor ruhunu
her nefes ve dokunuş
benzersiz titreşimlerle

Nahif uçuşlarında
zarif kelebeklerin
yaşa huzur iklimini

Bırak kendini
ellerine doğanın,
bul aşkın sırrını yeşilliklerde

Çimenlerin hisirtisinde
ve kokusunda toprağın
aşkın aromasını tat

Doğayı kucakla,
milâdıdır o
tüm aşkı anlatan şiiirlerin

Güneşin doğuşunda ışık şöleni
ve geceleri denize düşen
parıltısında yıldızların

Beste BEKİR

ÖZGÜRLÜK ÇİÇEĞİ

Selim TUNÇBİLEK

II

Başkanın odasından çıkar çıkmaz doğrudan olayın kahramanlarından Ani'nin anlatacaklarını bizzat dinlemek gayesi ile onu görmek istediğimi söyledim. Güvenlik amiri buna itiraz edecek oldu. İfadelerin yazıya aktarılmak üzere olduğunu söyledi. İfadeleri tutanaklara geçirilir geçirilmez bana getirebileceğini ve onları hiç sıkıntı çekmeden ve yorulmadan okuyabileceğimi söyledi.

“hayır, hayır” dedim. “Görmek istiyorum.”

İçimde benimde o anda farkına varamadığım bu kızcağızı görme isteği belirdi. Nedendir bilmiyorum. Hattı zatında güvenlik amirini haklı bulmama rağmen onu görmem gerektiğine karar verdim. Güvelik amiri, ilgili birimi arayarak benim ismimi ve yeni görevimi birlikte zikrederek, rapor yazıcı Aziz Movses beyle birlikte oraya geliyoruz mesajını karşıya ilettili. Ben bu bilgilendirmenin ne anlama geldiğini sezecek biriydim. Güvelik amirine dönerek:

“Amirim ne kadar nazik ve saygın bir kişiliğiniz var.” dedim. Bu iltifatlarımı gülümseyerek karşılamıştı. Ne demek istediğimi anladığını, o ince gülüşten çıkardım.

Başkanlık ofisinde çıktıktan sonra doğrudan Ani'nin sorgulandığı birime gitmek için güvelik Amirinin aracına hep birlikte bindik. Şoförüne bizi takip etmesi emrini verdim. Yolda hiç bir şey düşünmeden artık yeni görevime odaklanmam gerektiğini içtenlikle umut ettim. Erivan'ın ana caddelerinden hızlı ilerleyişle insanlardaki anlamsız telaşı anlamaya çalışmamın boşuna olduğunu düşündüm. İnsanların yüzlerinde donup kalmış mutsuzluk ifadesi acı biçimde dikkatimi çekti. Yaşlı bir kadının etrafına hayret ve merak

dolu bakışlarla seyrettiğini ve yönünü seçmeye çalıştığını gördüm. Yanında zorla taşımaya çalıştığı bavulla bir işyerini aradığı belliydi. Belli ki Erivan'da hayatlar bavulların içinde şekilleniyordu. Kadın bavulla içindeki eşyaları değil sanki bütün bir ömrünü taşıyordu. Önümüzde bize yol vermeyen araca şoför korna çalınca kendi işime odaklanmam gerektiğine bir kez daha inandım.

Aracın içinde motor gürültüsünün dışında sessiz ve sıkıcı bir yolculuktan sonra şehrin dışındaki Gizli Güvelik Binasına ulaştık. Alt katların birinde Güvelik Amiri için özel hazırlanmış odaya geçtik. Hemen binaya girişte gördüklerim işini hiçte titizlikte yaptıkları kanaati doğurmadı bende ve üzüldüm. Güvenlik amirine bu üzüntümü bildirdim. Güvenlik binasına girenin, çıkmanın haddi hesabı yoktu. Oda son ve üzerine görevlendirildiğimiz işle ilgili yoğun ve etraflı bir çalışma yürüttüklerini işin doğası gereği birçok birimle bilgi alışverişi nedeniyle makul bir yoğunluk yaşadığının farkında olduğunu belirtti. Artık dünya bilgi aktarmalarını insanlar vasıtasıyla değil dijital ortamda yerlerinden kalkmadan yapıyorlardı. Böyle bir ortamda gizlilikle yürütülmesi gereken bir soruşturmadan asla söz edilemeyeceğini acı tecrübelerle daha önce biz öğrenmiştik dedim. İnandı mı inanmadı mı hiç renk vermedi. Bende sustum. Susmamdaki nitelik belliydi. Bizim halimizinse içler acısı olduğunu girişte tanık olduklarım açık şekilde ortaya koyuyordu.

Zira birinci cihan harbi öncesi yaptığımız planlar daha savaş başlar başlamaz ilk yıllarında hasımlarımızca boşa çıkarılmış, bu nedenle hedeflerimiz noktasında 1919 yılından sonra çeşitli

değişiklikler yapmak zorunda kalmıştık. Yapılan bu değişiklikler çerçevesine işbirliği içinde olduğumuz dost ve müttefiklere aşırı güven sayesinde bütün planlarımız nasılda zamanla suya düşmüştü. Anlaşmanın üzerinden on yıl geçmeden, başta sam amcamız olmak üzere belli bir para karşılığında yeni kurulan Cumhuriyete bizleri ucuza satmışlardı. Büyük Dünya Buhranı döneminde alınan paralar karşılığında ülkelerine göç etmiş soydaşlarımız adına mal, mülk, tazminat ve soykırım davası açmayacaklarının sözünü vermişlerdi. Şimdi zaman zaman toplumumuzun acıları paylaştıklarını söylemeleri gregoryen kilisesinde sahte bir günah çıkarma işinden başka bir şey değil.

Genç cumhuriyet 1929 yılında dünyanın yaşadığı büyük buhrandan faydalanarak geleceğimizi ta o zamanda daha otuzlu yılların başında karatmamış mıydı. Türklerden aldıkları birkaç milyon dolara yaşadığımız tüm acıları kendi lehlerine refaha dönüştürmüşler, bizim acılarımızı ise Türklerle birlikte yaşadıklarımızdan ibaret acılar olarak görmüşlerdi. Bu çerçevede bin yirmi bir yıldan beri yürüttüğümüz her mücadelede güvendiğimiz ve dost sandığımız kimi devletler sayesinde asla başarılı olamamıştık. Türklerle birlikte yaşadığımız huzurlu günleri hep arar olmuştuk. Ülkemiz kullanılarak yaşadıkları ülkelerde kendilerini önemli konuma tanıtmak için yıllarca acılarımızı diaspora denilen grup devasa servetlere dönüştürmüşler, yaşadıkları ülkelerle imtiyazlı sınıf haline gelmişlerdi. Tüm insanlarımızı çaresizlik içine iterek kendilerini dünya nimetlerinin bolluğu içine taşımışlardı. Buna rağmen onlarda günahlarını sağlamaya çalıştıkları üç beş kuruşluk sadakalarla çıkarmaya çalışıyorlardı. Bunu hatırd tutmak gerektiğini biliyordum.

Dokuz yüz yıllık başarısız geçen acı tecrübelerimizden sonra daha dikkatli olmayı öğrenmiş ve 1921 yılına doğru geldiğimizde yavaş yavaş daha akıllı hareket etmeyi büyük yığınlar sayesinde öğrenmiştik. Bu öğrenme bütün olan halkımızın kendi içinde bölünmesine yol açmış, halkın bir kısmı vaat edilenlere inanmayarak kurduğumuz partilerin hiç birine katılmamışlardı. Böylece ciddi ilk bölünmeyi milletçe

yaşamıştık. Anadolu'nun işgali esnasında bizlere yükledikleri görevi hakkıyla yerine getirmemize rağmen, bütün müttefikler bizi yine yüz üstü bırakmışlar, artık kanlı bıçaklı olduğumuz Türklerle bizleri Anadolu baş başa bırakıp çekip gitmek istemişlerdi. Buna itirazımız sayesinde listeler hazırlanmış ve Türklerden yana olanlarımız yani onların tebaa-ı Sadıka dedikleri Anadolu'da bırakılarak ayaklanmayı destekleyenlerimiz gemilere doldurularak başta Fransa ve ABD olmak üzere çeşitli ülkelerin yollarına düşmüştük.

İşte benim dedem de o şekilde gemilerle Muş'un Khoren köyünden göç edenlerden. Dedem önce Fransa'ya oradan da birkaç yıl sonra kıymetli halkımızı bilinçlendirmek üzere Erivan'a gelip yerleşmiş. Ailemizde ilk doğan erken çocuğa hep dedelerimizin adı verilmiş, ondan ötürü benim adım, Movses olmuş. Çünkü dedemin adı onun dedesinin adı da Movses'miş. Hatta dip dedemin tarihimizin Herodot'u olarak anılan ünlü tarihçi olduğu rivayet edilir ve o nedenle halkımız bize aynı bir saygı beslerler. Ne yalan söyleyeyim bende şimdi içinde bulunduğum bu saygın konuma biraz olsun onların sayesinde eriştiğimi kimi zaman düşünmeden edemem.

Sizler ailem hakkında anlatılan yalan yanlış bilgilere asla itibar etmeyiniz. Yok, böyle biri yaşamamışta... Yok, edebiyatımızda 10.yüzyıla kadar böyle biri hiç olmamışta... Yok, efendim büyük büyük dedemin yazdığı bu eser onun yaşadığı devirde yazılmamışta... Sırf kutsal Tevrat'a öykünmek için dokuzuncu yüz yılda yazılmamışta... Ben işte ortadayım. Yaşıyorum. Atalarımın anlattıklarına göre de dedem tarihimiz açısından Herodot'un ta kendisidir. Her ne kadar dedemin yazdığı tarih konusunda çeşitli şaibe varsa da benim yaşadığım konusunda böyle bir şaibe olamaz. İşte tüm bu geçmişimden kaynaklı olarak tarihe not düşme işi saygıdeğer Başkanımız tarafından bana verilmişti. O notu Büyük büyük dedem Movses gibi layıkıyla yerine getireceğimden kimsenin asla şüphesi yoktu. Gelen kahvelerimizi yudumlarken bütün bunları düşünmeden kendimi alamadım. Neleri kayıt altına alıp neleri kayıt dışına atacağımı ince ince dü-

şünmeye başladım. Bu işin hassasiyetinin benim sorumluluğumda olduğunu biliyordum.

Kahvelerimizi içtikten sonra; Güvelik Amiri, olayın tüm dünyaca duyulmasından sorumlu, Ani isimli kızın sorgulama kasetinin hazır olduğunu, istersem bunu kasetten izleyebileceğimi önerdi. “Yok” dedim. Kızı görüp kendi kulaklarımla anlatacaklarını işitmek istediğimi bir kez daha belirttim. O vakit sorgulama mekânına geçelim Aziz Movses Bey dedi. Buradaki işnelemeye verilecek cevabı sonraya bırakarak yerimizden kalktık. Bir alt kata daha inerek sorgulama odasının tam bitişiğinde camekândan onları izlemek için yerlerimizi aldık. Oturur oturmaz tüm tutanakların kısa zamanda hazırlanarak bana eriştirilmesi talimatını verdim. Gelişmelerden de ayrıntılı biçimde her gün haberdar edilmem gerektiğini özellikle vurguladım. “Elbette efendim” diyerek talimatlarıma uyacağını söyledi.

Camekânlı odaya Güvenlik amirinin yardımcı elemanlarından iki bayan memur gelerek bizlere hoş geldiniz deme zahmetinde bulundular. Saçları kül rengine boyalı ve uzun saçlarını başının ensesine yakın bir noktasında toplayarak topuz yapmaya çalışmış hanımın bunu başardığı söylenemezdi. Her gün kuaföre gidecek kadar onlara maaş veremediğimiz aklıma geldi ve onu bu kusurundan ötürü suçlamadım. Üzerindeki resmi kıyafet dişiliğini yok etse de kıyafetlerin altında ateşli bir kadın olduğunu asla saklayamıyordu. Diğer bayan ise saçlarını doğal rengine bırakarak, çene hizasında küt kestirmiş fakat oldukça gür saçları hemen dikkat çekiyordu. Boyu diğerine göre biraz kısa ve minyon tiptiydi. Asla yaşını göstermiyordu. Yüzü diğerine göre daha kadınsı ve berraktı. İki de güzel denilemeyecek kadar kadınlık yönlerini kaybederek erkekleşmeye yüz tutmuş, dişil ve kadınsı hislerini yitirmiş memur-

Konu: Azerbaycan, Karabağ topraklarında, Şuşa Cıdır Ovasında yetişen Edebik Bitkisi olan Harı Bülbül çiçeğinin hikayesi

lardı. Bayan memurlar kısa bir süre bizimle ayaküzeri sohbetten hoşnutsuzluklarını belli etmeden durdular. Gerekli talimatları Amirlerinden aldıktan sonra onlara dönüp lütfen olayın ta başından başlayarak soru cevap şeklinde ilerlemesini istediğimi belirttim. Talimatlarını alan bayan memureler kapıya yöneldiler.

Yerimden kalkınca; sandalyeye oturup masanın üstünde kollarını üst üste bitiştirerek üzerine anlınyı koymuş ve siyah uzun saçları nereyese tüm bedenini kapatmış, canlı veya ölü olduğu belirsiz Ani isimli kızı gördüm. Demek tüm dünyayı ayaklandırarak Erivan’a toplayan kız buydu.

Sorgu elemanları kapıyı sert bir şekilde iterek açmışlar ve bitkin kızın isteksiz biçimde o

güzel başını sanki zorla yukarı kaldırmışlardı. Sorguyu baştan alarak tekrar başlatmaları için gerekli işareti verdiğinde bitkinlik ve yorgunluğun harap ettiği bir güzellikle kendimi baş başa buldum. Tüm benliğimin bu güzellik karşısında tutsak kaldığını hissederek sorguyu isteksizce, keder dolu dinlemeye çalıştım.

***

Kızın bulunduğu odaya giren üç sorgu memurunun küt saçlı olan kızın tam karşısına geçip oturdu. Bizler onları görürken onlar bizleri göremiyordu. Aradaki camdan yapılmış özel bölme görünmemizi engelliyordu. Diğer memur sağ yüzü bize dönük olacak şekilde ayakta, kollarını göğsünün üstünde birleştirerek, duvara yaslanmış biçimde duruyordu. Bakışları Ani'nin üzerinde gözlerini hiç kırpmadan ona bakıyordu. Kızın karşısında oturan memur önünde duran dosyayı masanın sağ tarafına doğru itti. Şimdi kızla arasında masanın dışında hiç bir şey yokmuş hissine kapıldı. Yaptığı işin gereksizliğini yansıtan bir ses tonuyla:

- Son bir kez en baştan başlayalım. Hafta sonu piknik yapma fikri kimden çıktı?
- Ben söyledim efendim.
- Neden siz böyle bir teklifte buldunuz?

- Daha yeni arkadaş olmuştuk. Arkadaşlığımızı pekiştirmek ve onu daha yakından tanımak niyetiyle teklif ettim efendim. Yaşım da kemale ermek üzere onun verdiği tedirginlikle, evde yaşadığım sürekli ne zaman evleneceksin sorularına cevap yetiştirmekten de yorulmuş-tum artık.

- Anladım. O ne dedi?

- Peki, olur dedi ve nereye gidelim sorusunu o ortaya attı. Ben de dağlık bir yer olsun dedim.

“Daha önceki konuşmalarda bu yoktu.” Sorgu memuru işin sarpa saracağını ve uzayacağını düşünerek onu bu sözlerle uyarma gereği duydu. Burası zaten her tarafı dağlık coğrafyada Dağlık Karabağ olarak adlandırılıyor. Daha önce böyle dememiştin.

- Evet, efendim haklısınız dememiştim.

- O vakit daha önceki anlattıklarına ne bir şey ilave et nede bir kelime çıkarmadan anlat olur mu?

Hayat hiçbir şekilde kendini tekrar edemezdi. O nedenle Ani de daha önce söylediklerini bir kayıt cihazı gibi tekrar edebilmezdi.

Sorgucu bunu söyledikten sonra sözlerinden pişmanlık duymuştu. Bu onun yüzünden ve davranışlarında anlaşılıyordu. Saçlarını hafifçe arkaya iterek sanki kafasından geçen bu yanlış fikri düzeltmeye çalıştı. Ani ise daha önce kendisini bitkin düşüren bütün yaşananları tek tek nasıl hatırlayabileceğine dair gerginliği bedeninde hissederek gerildi. Fakat kendini toparlaması fazla zaman almadı. Memur, Oturduğu yerden kıpırdayarak yeknesaklıktan kendini kurtarmayı denedi. Bunların hiç birinin artık faydasız olduğunu anlayınca her şeyi olurluna bırakmaktan başka bir yol olmadığını anlamıştı. Sustu ve Ani’yi dinlemeyi ve sadece ona yardımcı olabileceğini düşündüğü soruları yöneltmenin daha doğru olacağını düşündü. Ani’nin harabeye dönmüş görüntüsünü incelemekle yetindiği anda:

- Tabi efendim olur. Dağlık yer olsun deyince ulaşımın en kolay olduğu yerlerden birini seçelim istedik. Şuşa’nın tepeleri nasıl olur dedi. Bende olur dedim. Bu Pazar günü gidelim mi, o vakit diye birlikte kararlaştırdık.

- Geçen Pazar mı?

- Hayır, bir önceki Pazar.

- Sabahı erken saatlerde Pazar yerinin köşede buluşup, evden hazırladığımız yiyecekleri-

mizi de yanımıza alarak yola çıktık ve gittik. Asla orada özel bir resim çektirmek niyetimiz falanda yoktu. O amaçla da gitmedik. Bana sorduğunuz harı bülbül çiçeğini de daha önce hiç görmedim. Çiçeğin varlığından dahi o güne kadar katiyen haberdar değildim. Cıdır Ovası denilen yere gelince arabayı park edip, eşyalarımızı orada uygun bir yere çıkarıp koyduk. Çevrede uzun bir süre el ele dolaştık. Zaman zaman birbirimize sarıldık. Tabiat öylesine güzel ve etkileyiciydi ki sanki bizimle oda pikniğe gelmiş gibiydi. Sonra çam ağaçların arasında sincaplar gibi kovalama-ca oynadık. Ormanda Dalların arasında öten kuşların cıvıltıları bize yaşama sevinci veriyordu. Yorulacağımızı hiç düşünmeden ağaçtan ağaca koşarak zaman geçiriyorduk. Her yetişkin insan gibi bir birimizi ara sıra öpüp koklaşıyorduk. Bir birimize gösterdiğimiz ilgi ve sıcak yakınlıktan ötürü ne kadar zaman geçirdiğimizi tam hatırlayamıyorum. O esnada aniden birkaç el silah sesi duyduk. O anda birden yorulduğumuzu hissettik ve yerimizde çakılı kaldık. Korkmuştu. Korkup yorulunca Eşyaların yanına döndük. Oraya geldiğimizde silah sesleri kesilmişti. Evden getirdiğimiz ketelerimizle ve termostaki çayla sabah kahvaltımızı yaptık. Bir süre tekrar tepelerde ve ağaçlık yamaçlarda mütemadi ve dikkatle dolaştık. Türlü türlü çiçekler ve otlar vardı. Çiğdemler, gelincikler, kedi otu, papatyalar, dağ laleleri, türlü türlü çiçekler açmıştı. Pek çoğunun adını dahi bilmiyorduk. Ben bildiklerimi ona o bildiklerini bana gösteriyor ve çiçeklerin, farklı farklı bitkilerin adlarını birbirimize öğretiyorduk. Hatta kim daha çok bitkiyi tanıyor diye atamızda yarıştık. Dağ kekiklerinin kokusunu içimize çektikçe neşemizde artıyordu. Çiçek kokularının verdiği rahatlıkla sırtımızı o tümseğe yaslayarak birbirimize yaklaştık. Orada birlikte resim çekim mi diye bana rica da bulundu. Bende çekilebileceğimizi söyledim. Cep telefonunu çıkarıp sizin bana gösterdiğiniz fotoğrafları çekti. Ardımızdaki tepenin üstündeki çiçekler dümdüz ufka doğru yükseliyordu ve çok hoş insanı coşturan, kendinden geçiren bir rahatlık veriyordu. Çiçeklerin o güzelliğini fark edince o Harı Bülbül çiçeğini de o anda fark ettik. Arkadaşım çiçekten koparıp saçımın kenarına birkaç tane illeştirmeye çalıştı. Bende ona aynı şeyi yaptım. Çocukça bir şeydi belki ama yaptık. Öylede resim çekildik. Ne kadar güzel ve farklı bir çiçek olduğunu düşündük. Çiçeğin güzelliğine hayran kaldık. Çiçeği

bitlikte sevdik. Ben evimizin penceresi önünde yetiştirmek için erzak poşetlerimizden birini boşaltarak bir iki çiçeği toprağıyla birlikte içine koyup evimize getirdim. Kırlarda koşmaktan tepelere tırmanmaktan epey yorulmuş ve acıkmıştık. Eşyalarımızı bıraktığımız yere döndüğümüzde bir köpeğin bizi orada beklediğini gördük. Ona biraz yiyeceğimizden verdik. Köpeği de daha önce hiç görmemiştik. Masum ve sevimli halleri, akıllı bakışları, merhamet dilenen kuyruk sallayışları karşısında onunla da resim çektik. Gösterdiğiniz fotoğraflar arasında onlarda vardı. Bir şeyler atıştırdıktan çok kısa bir zaman sonra hava bozdu. Yağmur yağacak diye saat dört gibi falan sanırım oradan ayrıldık. Beni evimizin yakınında bir yerde bıraktı. Oda evlerine gideceğini söylemişti. Eve getirdiğim çiçeği gelir gelmez bir saksıya hemen diktim. Sanırım ona çok az can suyu verdim ki çiçek çok yaşamadı öldü. Daha sonra yeterince su verdim ama diriltemedim. Annem kaldırıp atmamışsa eminim ki ölmüş halde çiçek evimizin penceresin önünde hala duruyor.

- Arkadaşın ne iş yapıyor biliyor musun?

- Bana Türkiye'de İstanbul'da Laleli deniler yerden çeşitli tekstil malzemeleri, kıyafetler getirip sattığını söyledi. Moskova'da kimi işyerlerinin mallarını da kendisinin temin ettiğini söylemişti. Hem Gürcistan'da bir yerde bunu yaptığını, hem de burada uzun zamandır bu şekilde bavul ticaret işi ile uğraştığını söyledi. Bavul ticaretinden iyi para kazandığını, her türlü malı Türkiye'den uygun fiyata getirdiğini söylüyordu.

- Türkiye'ye ne zaman kaçtı biliyor musun?

- İki gün sonra bana Türkiye'ye gideceğini söylemişti. Yine elinde hiç kıyafet kalmadığını İstanbul'a gidip getireceğini söyledi. Hatta benimde Türkiye'den bir şey isteyip istemediğimi sordu. İstemediğimi söyledim. Akşama doğru beni arayarak resimleri internette kendi hesabı üzerinden paylaşacağını söyledi. Bende benim olduğum resimleri paylaşmamasın, nişanlanmadan önce paylaşırsa bir daha kendisiyle asla görüşmeyeceğimi söyledim. Paylaşacağı resimleri bana attı. Bende tamam dedim. Gönderdiği adresten resimlere ve yorumlara baktım. Onun internette paylaştığı fotoğrafları görünce bende paylaştım. Bu paylaşımın başıma iş açacağını

nereden bilebilirdim. Benim bitkilerle ilgili hiçbir bilgim yoktur. Tüm bildiklerim annem babam ve okuldan öğrendiklerimle, o gün birbirimize bildiklerimizi aktardıklarımızdan ibarettir. Ben yalnızca çiçekler çok güzel olduğu için diğer insanlarda bu güzel çiçeği görsün istemiştim. O niyetle paylaştım. Başka bir amacım kesinlikle yoktu. Şimdi yakma adını hatırlayamadığım birinin bu çiçeğin adı nedir diye sorduğunu gördüm. Cevap yazan olmamıştı. Bir süre sonra tekrar girdiğimde o çiçeğin adı Harı Bülbül diye birinin yazdığını gördüm. Nerde Yetiştiriyor diye sormuş, bu soruyu görünce bence Şuşa tepelerinde dedim. O çiçeklerin olduğu yeri ben biliyorum dedim. Cıdır Ovasına yakındır dedim. Bağrıgan'a doğru düştüğünü söyledim.

- Bağrıgan'ın hikâyesini biliyor musun?

Bu soru karşısında Ani irkilir gibi oldu. Korkuya kapılarak iki eliyle masadan tutunmaya çalıştı. Masaya tutunmanın verdiği güven duygusu ise kendinden emin bir şekilde:

- Yok bilmiyorum. Ben hiç hikâye bilmiyorum. Hiç hikâye okumadım nedense diye cevapladı.

- Ağaca asılarak derisi yüzülen insan hikâyesi duydun mu hiç?

Ani bir anda ürperdi ve tekrar etrafına bakınma gereği hissetti. O beni görmese de bir anda göz göze geldik. Uykusuzluk ve yorgunluk gözlerindeki güzelliği yok edememişti. Kızın bakışlarında hissettiğim derinlik ve güzelliği merak etmeye başladım. Onunla aramızda ki ilk yakınlık böylece başlamış oldu. Hz. Süleyman'ın "Aşk, hikmetin parçasıdır" sözünü hatırlattı bana. Derinlerde hissettiğim neler olduğunu daha sonraları anlayacaktım. Ani için ne söyleyebilirim diye düşündüğümde onun dini bütün, iyi bir Hristiyan olduğunu samimiyetle söyleyebilirdim. Bu bile benim üzülmem için yeterince ince bir sebepti. Ne olursanız olun nerde ve hangi görevde bulunursanız bulunun insan her yerde insandı. İyilik ve kötülük bütünüyle insan içindi. Tanrının oğlu İsa'nın çektiklerini hatırladıkça Ani'nin yaşadıkları çok sıradan şeylerdi. Onun sorgudaki bu perişan ve yürek parçalayan hali beni üzüyordu üzmesine lakin sorgu devam ediyordu.

- Hayır duymadım.

- Hiç mi diye tekrar ısrarla sordular soruyu.

- Hayır, hiç diye karşılık verdi Ani. Ümitsizlik dolu bir ifadeyle söylenmişti bu cümle.

- Ne iş yapıyorsun Ani?

- Bir Pasta ve ekmek fırınında çalışıyorum.

- Burada mı?

- Burasının hangi şehirde olduğunu bilmediğim için burada olup olmadığını bilmiyorum. Ama Karabağ'da yaşıyorum. Ailemi hükümet oraya yerleştirdi. Daha Önce Erivan'a yakın olan bir köyde yaşıyorduk.

Aninin Ağzından bu cevap çıkar çıkmaz Movses cebinden kalemi çıkararak önünde not alması için daha önce getirilip bırakılan kâğıda; "İşyerinden araştırılsın" notunu düştü. Emniyet amiri aynı notu alıp derhal yardımcısına iletti. Yardımcı bulunduğumuz odadan notu alıp çıktı. Şimdiye kadar niçin bunu düşünemedik diye Amir kendine ve ekibine kızdı. Anladım ki ben o notu ilettikten sonra hemen bir ekip yola çıkarak Aniyi işyerinden araştırmaya gittiler. Bir bilgi elde edeceklerini sanmıyordum. Ama işyerine gitmeleri benim de işime geliyordu. Olabilecekleri önceden tahmin edebilmek biz görevlilerin özel yetenekleri arasında sayılırdı.

Sorguyu tamamlamaları ve bundan sonra yetkililerin talimatları çerçevesine hareket edilmesini salık vererek odadan çıktım. Sorgu benim için zaten bitmişti. Elde edilen deliller ve bulgular olayın hazin yönünü ortaya koymaktan öte bir anlam taşııyordu. Nedense Aninin sorgusundan ayrılırken İstanbul'da Sibil namıyla meşhur Zabel Asadur'un Miss Alice ismiyle yayınladığı "Bir Kızın Kalbi" ve romanını hatırladım.

Ve oradan 1835-1839 yılları arasında Osmanlı ordusunda askerî öğretmen ve tahkimat uzmanı olarak çalışan Alman subay Helmuth von Moltke'nin mektuplarında okuduğum satırlar geldi aklıma. Moltke'nin 1836 tarihli mektubunda, Serasker Hüsrev Paşa'nın baş tercümanı Ermeni Mardiraki'nin evinde misafir edildiği günlere, genel olarak da İstanbul'da gördüklerine dair söyledikleri o dönem Ermeni kadınlarının yaşamına dair önemli gözlemler içerir. Şöyle demişti Moltke: "Bu Ermenilere aslında Hıristiyan Türkler demek mümkün. Bu hâkim milletin âdetlerinden, hatta lisanından o kadar çok şey almışlar. Hâlbuki Rumlar kendi hususiyetlerini çok daha fazla muhafaza etmişler. Hıristiyan oldukları için tabii dinleri onların ancak bir kadın almalarına müsaade ediyor. Fakat bu kadın he-

men hemen Türk kadınları kadar gözden uzak kalıyor. Ermeni kadınları sokağa çıktıkları zaman onların da ancak gözler ile burunlarının sadece üst tarafı görülüyor."

O utanç duygularını içinde dalga dalga yaşayan, ürkek, çekingen tam bir Ermeni bir genç kızdan başka şey görmedim sorguda. Belki de bundan ötürü erkek arkadaşı ile ilgili merakım gittikçe arttı. Buna rağmen asıl kaygım şimdi ben bu kızı nasıl rapor edecektim. Bu tereddüt içimde baş etmemin güç olacağı bir savaşın ilk kıvılcımını ateşliyordu.

Beyhude

Aynı yere yağacak yağmurların

Şimşekleriydik ikimiz

Aynı korkuyu yaşayan

Haberimiz yokmuşçasına

Ürken ellerin

Uğultu içinde soğuk

Saatler içinde tükenmiş

Nefesimle ısıttığım

Beyhude sevdam

Hoyrat ayrılıkların

Mahkûmu şimdi.

Kurtuluş ÇELEBİ

TEVAZU

Işık TEKİN

“Benim için iyilik, senin için kötülükse, senin için iyilik olan benim için kötülük müdür?”

“Tevazu, kul olduğunu bilip de “Rabbini” mülkünde edeple yaşamaktır.” demiş şair. Aristo ise cevap vermiş bu söze “bir taşı on bin defa havaya atsan da o taşa uçmayı öğretemezsin.” İmkânsızlığı değiştiremeyeceğini bilmelidir insan.

İşte bu yüzden doğrular sonradan değişse de geçmiş sabittir. Peki, şimdi öğrendiklerimiz geçmişte yaşadığımız gerçeği değiştirir mi?

Menfaati için haksızlığa göz yuman bir hayat, kulluğunu kendi kendine görmezden gelirken mahkemesini adaletsizce yargılar. Çıkarların fütursuzca savaştığı bir hayat yolu değil de nedir bu?

Bombaların düştüğü dünyanın düzeni, bir savaş yeridir. Masum bebeklerin öldüğü, insanlığın katledildiği yerlerde “barış için savaşı getirdik.” Diyenleri kimileri alkışlar. Lanet, insanlığı ikiyüzlü riyakârlarla sorgular.

Evet, tevazu insanın ruhundadır. Bu ruha sahip olmaya korkanlar acı içinde yaşamaya mahkûmdurlar. Oysa özgür olanlar tevazu gösterenlerdir.

İncinin durduğu yer denizlerin dipleridir. Oysa denizlerin çerleri, çöpleri hep üstlerdedir.

İçimizdeki Göç

Çaresizliğin su götürmez yarını,
iflah olmaz bir duymazlıktır gayrı.
Şu ölü yalnızlığın ardından
dünyayı saran koca bir sessizlik,
sonu olmaz bir çöl yangını.

Kızıl bir şaşkınlık mağlubiyetidir,
acının kehanetleri.
Kader takvimleri üzerinde
bin yıllık bir gelenek: "örf, adet, töre."
Kendi tarihine yol iz bilmez,
büyük bir yanılığdır şimdi.

Deniz SARITOP

A•KALEMLER

İki Aylık Kültür Sanat ve Edebiyat Dergisi (Şiir Vakti Ekidir)

Sahibi : S.TUNÇBİLEK

ISSN : 2147- 2203

G. Yayın Yönetmeni: Selim TUNÇBİLEK

Yıllık Katkı : İsteğe Bağlı

Y. İşleri Müdürü: Mehmet TUNÇBİLEK

Baskı : Geçit Ofset

Tel: 0507 887 17 91

Satış : www.epazardanal.comKamu kaynaklarından abone kaydetmez.E-posta : akalemlerdersisi@gmail.com

Adres : Gesi Cumhuriyet Mah. Çarşı Sokak Tunçbilek İş merkezi No: 4 - B Melikgazi - Kayseri

